

✓ با رواج کشاورزی ، مواد غذایی به اندازه ی کافی تولید می شد ، در نتیجه همه افراد مجبور به کار کشاورزی نبودند . به همین دلیل عده ای از مردم به کارهای دیگر مثل ساختن ابزارهای کشاورزی و قایق و نیز داد و ستد مشغول شدند . در نتیجه **تقسیم کار** به وجود آمد .

✓ در آن زمان داد و ستد به صورت **مبادله ی کالا به کالا** بود .

✓ داد و ستد به صورت مبادله ی کالا به کالا مشکلاتی هم داشت . مثلاً گاهی کالاهایی که با هم مبادله می شد ، ارزش یکسان و مساوی نداشتند . برای حل این مشکل کم کم ، سکه های طلا و نقره و بعدها پول اختراع شد .

✓ اولین شهر ها در کنار **رودهای پر آب** به وجود آمدند .

✓ **تمدن ها** سرزمین هایی با شهر های بزرگ بودند که ویژگی های زیر را داشتند :

۱- حکومت و فرمانروا ۲- آثار هنری ۳- خط ۴- داد و ستد ۵- قانون و مقررات ۶- عقاید مذهبی ۷- تقسیم کار و مهارت در

کارها

✓ اداره امور شهرها در تمدن های قدیم به عهده **فرمانروایان** بود .

✓ فرمانروایان برای برقراری نظم در سرزمین خود و اداره ی شهر ها و روستاها **قانون هایی** وضع کردند .

✓ رونق داد و ستد و نیاز انسان به نوشتن قراردادها و نگه داشتن بعضی اطلاعات ، زمینه را برای **اختراع خط** فراهم کرد .

✓ اختراع خط در پیدایش تمدن ها و دوام آن ها نقش بسیار مهمی داشته است .

✓ سرزمین **بین النهرین** ، سرزمینی است که بین دو رود **دجله و فرات** قرار داشت .

✓ برخی تمدن ها عبارتند از : **ایلام - سومر - بابل - آشور**

✓ تمدن های ایلام و سومر در کنار **رود کارون** ، تمدن بابل در کنار روز فرات و تمدن آشور در کنار رود دجله پدید آمدند .

✓ **تمدن جیرفت و تمدن شهر سوخته** ، دو تمدنی هستند که در گذشته های دور در ایران پدید آمدند و از بین رفتند .

✓ تمدن ایلام در حدود چهار تا پنج هزار سال پیش در ناحیه ای که امروز **خوزستان** نام دارد پدید آمد .

✓ پایتخت تمدن ایلامی ها ، شهر **شوش** بود .

✓ مردم ایلام به کشاورزی ، دام داری ، فلز کاری ، سفالگری ، نجاری ، مجسمه سازی ، تجارت و ... مشغول بودند .

✓ یکی از پرستش گاه های مشهور و عظیم در سرزمین ایلام ، **چغازنبیل** است که در نزدیکی شهر شوش بوده است .

✓ از لوح های گلی به جا مانده از آن روزگار می توان پی برد که ایلامی ها از **خط میخی** استفاده می کرده اند .

✓ پیش از اختراع خط میخی ، ایلامی ها از خط تصویری استفاده می کردند . در خط تصویری برای نوشتن هر چیز شکل آن را می کشیدند .

✓ ایلامی ها همواره در حال جنگ با همسایگان خود بودند . به خصوص با آشوری ها که به سرزمین آن ها حمله می کردند .

✓ رودی که تمدن ایلام در شرق آن قرار داشت ، رود کارون نام دارد .